SURAT Al-Burudj – KAPITEL 85
Stjärnbilderna

بسم الله الرحمن الرحيم
I GUDS, DEN NÅDERIKES, DEN BARMHÄRTIGES NAMN

85:1
وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ
VID NATTHIMLEN, smyckad med stjärnbilder!

85:2
وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ
Vid den utlovade Dagen!

85:3
وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ
Vid Vittnet och Vittnesbördet!

85:4
قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ
GUDS förbannelse över dem [som grävde] en grav [för de troende],

85:5
النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ
[en grav] av eld med rikligt bränsle,

85:6
إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ
och som satte sig intill den

85:7
وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ
för att själva bevittna den [illgärning] som de här begick mot de troende!

85:8
وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ
De ville hämnas på dem enbart därför att de trodde på Gud, den Allsmäktige, som allt lov och pris tillkommer,

85:9
الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
Han som äger herraväldet över himlarna och jorden. Men Gud är vittne till allt.

85:10
إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ
De som utsätter troende män och kvinnor för [svåra] prövningar och som inte därefter känner ånger, skall utlämnas åt helvetets straff, ja, de skall utlämnas åt eldens plåga!

85:11
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ
[Men] de som tror och lever ett rättskaffens liv [skall stiga in i] lustgårdar, vattnade av bäckar – detta är den stora segern!

85:12
إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ
Din Herres hämnd är fruktansvärd!

85:13
إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ
Det är Han som inleder skapelsen och som skall förnya den.

85:14
وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ
Han är Den som ständigt förlåter, den Kärleksfulle,

85:15
ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ
Herren till maktens och ärans tron,

85:16
فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ
Han som i allt genomför Sin vilja.

85:17
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ
HAR DU [Muhammad] hört hur det gick för den armé

85:18

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ
som Farao [sände ut för att genskjuta Israels barn], och för [stammen] Thamud?

85:19
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ
Trots detta envisas förnekarna med att vilja göra sanningen till lögn;

85:20
وَاللَّهُ مِن وَرَائِهِم مُّحِيطٌ
men Gud har dem i Sin makt fastän de inte är medvetna om det.

85:21
بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ
Nej, detta är en ärorik Koran [med budskap]

85:22
فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ
inristade på en [oförstörbar] tavla.

Redaktionens Anteckningar

Teologisk innebörd

Suran handlar om Guds makt, martyrskapets värde och den yttersta rättvisan. Den påminner om de troende som förföljdes för sin tro (”folket vid gropen”) och betonar att Gud ser allt och kommer att döma rättvist.
Budskapet är att även om de troende lider i detta liv, är deras belöning hos Gud säker, medan förtryckarna möter straffet i helvetet.

Det kosmiska perspektivet

Suran börjar med eden: *”Vid himlen med stjärnbilderna, vid den utlovade dagen, vid vittnet och det vittnade.”*

- Detta placerar människans liv i ett större kosmiskt sammanhang.
- Himlen och stjärnbilderna symboliserar Guds ordning och makt över universum.
- Den utlovade dagen (Domedagen) är den yttersta rättvisa som ingen kan undgå.

Berättelsen om folket vid gropen

- Kärnan i suran är berättelsen om de troende som kastades i eldgropar för sin tro.
- Budskapet är att **tron kan kosta livet, men martyrskapet är en seger inför Gud**.
- Förtryckarna må ha makt i detta liv, men deras slut är helvetet.
- De troende må ha lidit, men deras slut är paradiset.

Guds rättvisa och makt

- Gud ser allt: *”Gud omsluter dem från alla håll.”*
- Han är både **Hämnaren** mot förtryckarna och **Tröstaren** för de troende.
- Suran betonar att Guds straff är hårt, men Hans förlåtelse och belöning är ännu större för dem som håller fast vid tron.

Koranens roll

- Suran avslutas med att Koranen är en **mäktig påminnelse** och att förnekarna inte kan undkomma dess sanning.
- Budskapet är att Koranen är både en tröst för de troende och en varning för förnekarna.

Sammanfattande budskap

1. **Kosmos vittnar om Guds makt** – stjärnbilderna och himlen är tecken på Hans ordning.

2. **Martyrskapets värde** – de som lider för sin tro är i själva verket segrarna.
3. **Förtryckarnas nederlag** – deras makt är tillfällig, deras straff evigt.
4. **Domedagens visshet** – allt kommer att avslöjas och rättvisa skipas.
5. **Koranens sanning** – den är en levande påminnelse som ingen kan förneka.

Språklig och retorisk analys

- Suran inleds med en **ed**: ”Vid himlen med stjärnbilderna, vid den utlovade dagen, vid vittnet och det vittnade.” Detta skapar en kosmisk och dramatisk inramning.
- **Al-Burūj** betyder stjärnbilder eller stora konstellationer – en bild av ordning och majestät i universum.
- **Berättelsen om folket vid gropen** (ashāb al-ukhdūd) är central: en kort men kraftfull episod som symboliserar förföljelse och martyrskap.
- **Kontraster**: de troendes uthållighet vs förtryckarnas straff.
- **Rytm och korta verser** förstärker känslan av allvar och intensitet.

Profeten FRID VARE ÖVER HONOM

- Profeten reciterade ofta denna sura i bönen, särskilt vid maghrib och fajr, eftersom dess korta verser är starka och minnesvärda.
- Han betonade berättelsen om folket vid gropen som ett exempel på tålamod och uthållighet i tron.

Sahaba

- Sahaba såg suran som en tröst för de troende som förföljdes i Mecka.
- De förklarade att ”folket vid gropen” syftar på en historisk händelse där troende brändes levande för sin tro.
- För dem var suran en påminnelse om att lidande för Guds skull är meningsfullt och

belönas.

Tabieen

- Tabieen som Mujāhid och Qatāda förklarade att berättelsen syftar på en kung i Yemen (Dhu Nuwās) som förföljde kristna troende.
- De betonade att suran är en varning till Quraysh: om ni förföljer de troende, kommer ni möta samma öde som tidigare förtryckare.

Klassiska mufassirūn

- **al-Ṭabarī**: Ser berättelsen som historisk och betonar Guds rättvisa.
- **Ibn Kathīr**: Lyfter fram martyrskapets värde och att Gud alltid straffar förtryckarna.
- **al-Jalālayn**: Kortfattad, förklarar att ”gropen” var en eldgrav där troende kastades.
- **al-Suyūṭī**: Samlar hadither som visar att profeten reciterade denna sura ofta i bönen.

Moderna kommentatorer

- **Mohammad Knut Bernström**: Ser suran som en poetisk meditation över kosmos och mänsklig historia. Han betonar att martyrskapet är en universell symbol för trofasthet och att suran talar till alla tider.
- **Sheikh al-Saʿdī**: Pedagogisk, framhåller att suran visar Guds makt, Hans vetskap om allt, och att Koranen är en allvarlig påminnelse. Han betonar att de troende ska hålla fast vid sin tro även under förföljelse.

Sammanfattning

- **Profeten** ﷺ: Reciterade suran ofta, betonade tålamod och martyrskap.
- **Sahaba**: Såg den som en tröst och en varning till förtryckarna.

- **Tabieen**: Förklarade berättelsen historiskt, kopplade den till förföljelser i Yemen.
- **Mufassirūn**: Gav detaljerade tolkningar om gropen, martyrerna och Guds rättvisa.
- **Bernström**: Poetisk reflektion över kosmos och martyrskapets symbolik.
- **al-Saʿdī**: Pedagogisk betoning på Guds makt och Koranens allvar.